

לעידוד וחיזוק הלימוד והחזרה
בספה"ק סיפורי מעשיות משנים קדמוניות
שסיפר רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

דעם רבינ'ס מ'ש'לים

הקמ'צן הע'לום

קריאות גנאי על רב קמ'צנותו הגדולה. "נו, מה נשאר לו
מפל העשירות? כלום ועוד כלום! כל החיים לא נתן ולא
חלק ולא התחשב בעניים..." שחו ורננו.

והנה, זמן קצר לאחר שנפטר, נשמעו זעקות שבר בעיר
על שנוספו עניים חדשים למכביר. אז נודע והתברר
שאותו 'קמ'צן' היה נתן כל שנותיו צדקה מרבה ותומך
בעניים, ואיש לא היה יודע מכה. הוא היה מצוה לבעל
החנות של הקמח לתן למשפחות אלו ואלו קמח לשבת,
והיה משיב אותה שלא יספר ולא יגלה הדבר.

וכך עשה עם שאר בעלי החניות. בדרך זו ספק את כל
צרכי העניים ופרנס אותם. והיות והיה משיב פאמור את
כל בעלי החניות שלא יגלו את מעשיו, על כן היה חי כל
ימיו בבזיונות עצומים, וככלם היו מקללים אותו, ואף
בלגותו בזוהו בשל כך.

נשמדל להסתיר מעשינו הטובים, מבלי להתגאות בהם, כך נהיה
צנועים ופשוטים. (ע"פ כוכבי אור סיפורים נפלאים).

[כשסיים הבעש"ט לספר ב' מעשיות אלו (הפליזמר העור
והקמ'צן), שאל: "מי חשוב יותר, העור או הקמ'צן?" ואז
השיב: "בשמים גם לא יודעים". ע"פ אנ"ש].

מחוץ לביתו המפאר של ר' שלמה הגביר, עמד לו ר'
אפרים בבשת פנים ולב שבור. זה עתה בקש את עזרתו
למען יוכל לשלם עבור הוצאות רפואיות לבנו החולה, ולא
נענה. הוא לא קבל פרוטה, ולא השתחרר מהמצוקה.

שוב יוצאים שני גבאי צדקה מבית הגביר. מפייהם יוצאות
קללות נמרצות נגד הגביר הקמ'צן שיש בו בכדי לסייע לכל
בני העירה לצאת מעניותם ואינו מוכן לשחרר מארנקו
וכיסו הסגור אף לא פרוטה קטנה.

"איזה קמ'צן... איזה קמ'צן... כל העשירות הזו לא שנה
כלום, הוא אדם רע מעללים, לא מוכן לשחרר כלום. מה
לו ולכל העשירות הזו... הכל הוא לוקח לעצמו ודואג לכל
הצטרכיותיו... ומה עם לחשב קצת על העניים? עניים
מרודים שאין להם יכלת לקנות מעט קמח לשבת?..."

כך היה מבזה ומנדה ר' אפרים על ידי עסקני הקהלה
ותושבי העירה שהרבו לדבר עליו סרה ודבה. הם התרחקו
ממנו וממדותיו הרעות.

והיה היום, ושמועה נשמעה בעירה כי ר' אפרים הגביר
הלך לעולמו. מי בא ללוותו? מעט אנשים שחלקו לו את
כבודו האחרון מתוך כעס וכאב. אף בשעת ההלויה נשמעו

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

שיחות שאחר ספורי המעשיות (5)

להתחמם ולבער על-זה! - ויועיל בעזרת השם אם אין הגזרה חזקה! אבל אם הגזרה חזקה חסוֹנְשָׁלוֹם, לא יועיל!

ואמר: פי חלי הפאקין, נעשה מ'חטא העגל'! - ובענין הזה קשה: הלא גם אצל אמות העולם יש חלי זה? - אף איתא במדרש (בראשית רבה פח, א): "שאמות העולם היו ראויים שלא יהיה להם שום חלי. (מאחר שנתן לחלקם העולם הזה)! אף כדי שלא יהיו מונין ומתגורין בישראל [על-שם (תהלים לט, ט): "חרפת נבל אל תשימני"], נתן להם כל החלאים שיש לישראל!

וכמו שפרש רש"י על פסוק [הנ"ל]: "חרפת נבל אל תשימני" - "הבא גם עליו נגעים ומכאובות, כדי שלא יוכל לומר לי אתם לוקים ואנו אין אנו לוקים!" - והתפלה הזאת גרמה, להביא סורי חלאים על האמות.

וגם לכאורה קשה: הלא גם קדם 'חטא העגל', בנדאי היה חלי זה?! - אף קדם, לא היה חלי קשה, רק שהיו הפאקין, מחמת הדמים שהתינוק יונק במעי אמו, כידוע לחכמי הרופאים. אבל לא היה חלי קשה שיהא מסכן למות חסוֹנְשָׁלוֹם, כמו עכשו. וזה נעשה מחטא הנ"ל!

גם נרמז קצת בירמיה (ב, כב) נזפרים פלם בפסוק אחד: "גם כי תכבסי בנתר, ותרבי לך בורית, נכתם עונך

ז - שני שכליות

ודע: שיש 'שני שכליות'! - והם בחינת 'אחור' ו'קדם'! (עין לקוטי מוהר"ן ח"א כא). הינו: שיש 'שכל' שמגיע לאדם לפי הזמן, וכל מה שנגזקן ובא בימים יותר, הוא יודע יותר, בבחינת (איוב לב, ז): "ימים ידברו". וזה ה'שכל' הוא בחינת 'אחור', שבא ב'אחור' הזמן, כי לזה ה'שכל' צריך 'זמן'.

אבל יש 'שכל' שבא לאדם בשפע גדול, במהירות גדול, בפחות מרגע - כי הוא 'למעלה מהזמן', ואין צריך שום 'זמן' לזה ה'שכל'. וזה ה'שכל' הוא בחינת 'פנים' - והוא בחינת 'עקב', בחינת 'אמת', בבחינת (תהלים כד, ו): "מבקשי פניך יעקב סלה".

ח - סגלה ל'פאקין' (רפואה ל'מחלת

אבעבועות שחורות)

אחר שבת פרשת ויחי אמר [רפנו ז"ל]: ב'שלש סעדות' זה נודע לי סגלה ל'פאקין' [רפואה ל'מחלת 'אבעבועות שחורות' - שהיה מסכנת מאד, ואינו מצוי כהיום ברופא השם! - וזה אינו מחלת 'אבעבועות רוח' שיש בזמנינו].

לקח 'קרייד' [נתר - סבון אדמה רפה]! - ושלש פעמים כמו משקל ה'קרייד', יקח 'זייף' [בורית - סבון צמחים ופרחים]! [נתר ובורית" - שבת פ"ט מ"ה] - ויעשה משניהם, מ'רחץ' לרחץ התינוק (שקורין 'באד')! - וצריך לעשות תכף ומיד כשמתחיל התינוק

לפני". פרוש רש"י: "[עונות:] על עוון העגל. נתר: פרוש בלע"ז: 'קרייד'. בורית: זייף". (נמצא) שמרמז כאן 'סוד הסגלה הנ"ל הבא מ'חטא העגל'. דהינו: לכבס ב'נתר' שהוא 'קרייד', ולהרבות 'בורית' שהוא 'זייף'. והבן נפלאות.

ט - מימי ילדותו

מימי ילדותו: פעם אחת באו אליו עם פדיון להתפלל על ילדה, "שרה אסתר בת יהודית", ואמר: "שתמות!" - וכן הוה. ואמר: שידע זאת מהתורה הקדושה. שראו אז פסוק (שמות ז, כא): "והדגה אשר ביאר מתה ויבאש". ויבאלו התבות "מתה" ו"יבאש" נתגלה לו זאת. "מת" ו"יבאש" ראשי תבות: שרה אסתר בת יהודית. וי, מתה. השם שמרנו.

י - הזהיר לאנשיו

הזהיר לאנשיו: "שכשיקרה להם מקרה בלתי טהור חסושלום, שילכו תכף ומיד למקוה לטבל. כי על ידי המקרה חסושלום, נעשה מה שנעשה. על-כן טוב מאד: שקדם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר, חסושלום, שיקדים עצמו האדם ויטבל ויטהר עצמו!" והזהיר מאד: "לבלי תפחד האדם מזה כלל!" - כי הפחד והדאגות והמרה שחורות בענין זה, מזיק מאד מאד. בפרט אחר שגלה אלו העשרה קפיטל תהלים המסגלים לתקון חטא זה. והם: ט"ז. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. צ'. ק"ה. קל"ז. ק"ן. כמבאר בספרים הנדפסים כבר. אז אמר: שמי שיזכה לקיים זאת, לומר אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל באותו היום שיקרה לו חסושלום, אזי בודאי יתקן חטאו. ושוב אל ידאג כלל.

גם היה מתלוצץ מאלו החסידים והיראים: שכשמגיע להם 'איזה הרהור', אזי הם מתפחדים: שלא יבואו לידי מקרה! - ומחמת זה הם רגילים בהתר, מחמת פחד שלא יבואו לידי מקרה. והוא זכרוננו לברכה היה מתלוצץ מזה. ועקר פונתו היה: שהאדם צריך לבלי להתפחד ולהתירא כלל מדברים כאלו, ולבלי לחשב מחשבות כלל בענין זה! - רק יהיה פגבור חיל לעמד כנגד תאותו, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ואל יתפחד כלל. והשם הטוב בעיניו יעשה עמו מה שהוא יתברך חפץ.

ורמז בדבריו: שזה בחינת פגם של דוד המלך עליוהשלום, בבת שבע וכו'! ולא באר הדבר היטב. ומאד מאד צריכין להתחזק בשמחה תמיד. ואל יפל בדעתו כלל משום דבר שבעולם, אף אם יעבר עליו מה. ואם יהיה חזק בדעתו ולא יתפחד כלל, ולא יחשב מחשבות כלל (שקורין: 'איבערטרראכטן), וילך בתמו בשמחה, יזכה לסוף לעבר על הכל בשלום. ודברים כאלו אי-אפשר לבאר בכתב. וערום יבין לאשורו.

יא - בן-מלך שנתרחק מאביו

עוד מה שספר ב'שפת חנפה', ונשפח: מ'בן-מלך שנתרחק מאביו וכו', והיה מתגעגע מאד מאד וכו' וכו'! - והגיע לו כתב מאביו, והיה משתעשע בו מאד מאד. והיה מתגעגע עדן מאד. והיה מתגעגע על כל פנים שיושיט לו יד. ואם היה מושיט לו יד, היה מחבקה ומנשקה. אחר-כך ישב עצמו: "הלא זה הכתב הוא כתב יד המלך בעצמו, ואם-כן הוא יד המלך וכו' וכו'".

(פל זה לא נכתב פראוי פי נשפח פי לא נכתב בזמנו).

שאלות לחידודא

בחן 38א:

שיחות שאחר ספורי המעשיות (5)

- ג. למה הסיפור שרבינו סיפר בשבת חנוכה לא נכתב כראוי?
 כי רבינו סיפר אותו רק ברמזים
 כי לא נכתב בזמנו
 כי נכתב בזמנו לא ברור
- ד. האם למדת את המעשה השבוע?
 כן
 לא
 רציתי

- א. מה אומר רבינו שהסגולה לפאקין?
 יקח קרייד (נתר) וג' פעמים כפול מזה יקח זייף (סבון) ויעשה מזה מרחץ לתינוק
 יקח זייף (סבון) וג' פעמים כפול מזה יקח קרייד (נתר) ויעשה מזה מרחץ לתינוק
 יקח זייף (סבון) וב' פעמים כפול מזה יקח קרייד (נתר) ויעשה מזה מרחץ לתינוק
- ב. מה אמר רבינו ממה מגיע החולי הפאקין עד כדי סכנת נפשות?
 ממזג אויר לא טוב
 ממיעוט שינה
 מחטא העגל

בעומק המעשה

מה הם עשרה קאפיטלאך תהילים שנקראים "תיקון הכללי"?

תשובות על המבחן של שבוע שעבר

היכן מספר רבינו בספורי מעשיות על עבד ?

במעשה י"א בן השפחה - וקנה אותו לעבד עולם - במעשה י"ב ביום השני - המלך האבנר השאיר אצלם שלש בתות צבדים

במה פעמים מסופר בסיפורי מעשיות על אחד ש"צועק" ? 16 פעמים

- במעשה ט' גער בו התם המיניסטור
 במעשה י' והתחיל לצעק אליה
 במעשה י"א וצעק עליו הסוחר, והלך אחריהם לתפקס
 במעשה י"א ורודפין אותו, והוא צועק
 במעשה י"ב בת הרצחה: ושמעו קול צעקה.
 במעשה י"ב והתחילו לצעק שיש סרחה גדולה
 במעשה י"ג והיו צועקים ובוכים
 במעשה י"ג פי כל אחד ואחד צועק על חסרונו
 במעשה י"ג וצועק מאד לבוא אל אותו המען

- במעשה א' ושהיתה בוכה עליו והיתה צועקת
 במעשה ב' וחרה להסוחר, אבי הבן הנ"ל, מאד, והוא צועק
 במעשה ג' ובשכא אל האילן, אזי האילן צועק מאד
 במעשה ג' והתחילו לצעק על נפשם על שגולו עד הנח והרגו כמה נפשות
 במעשה ג' והתחיל לצעק לחברו על נפשו על שהרגו כל-בן נפשות ונול כל-בן
 במעשה ג' חשובתך היא רק שתלך אל העיר ותצעק ותתעדה
 במעשה ז' בתוך כך בא אליו הר גבוה ושא אל אותו: מה אתה צועק כל-בן

דעם רבינ'ס
מעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך